

Vlaanderen
is sterk in cijfers

RAPPORT STATISTIEK
VLAANDEREN, 2022/9

RESULTATEN COVID-19-BEVRAGING

EVOLUTIE VAN WONEN, MOBILITEIT, WELZIJN KINDEREN EN AANPAK CRISIS TUSSEN 2021 EN 2022

STATISTIEK
VLAANDEREN

INHOUD

SAMENVATTING	3
INLEIDING	5
1 GEBRUIKTE METHODE	7
2 RESULTATEN COVID-19-BEVRAGING	9
2.1 Wonen	9
2.1.1 Tevredenheid woning	9
2.1.2 Nadelige aspecten van de woonsituatie	11
2.1.3 Verhuisintenties	13
2.1.4 Woonkost	15
2.2 Mobiliteit	17
2.3 Welzijn van kinderen	19
2.3.1 Fysieke welzijn van kinderen	19
2.3.2 Psychisch-emotioneel welzijn van kinderen	20
2.3.3 Sociaal welzijn van kinderen	21
2.3.4 Functioneren op school van kinderen	22
2.4 Aanpak van de crisis door de overheid	23
2.4.1 Aanpak door de overheid	24
2.4.2 Beoordeling maatregelen om verspreiding virus te beperken	25
BESLUIT	28

EVOLUTIE VAN WONEN, MOBILITEIT, WELZIJN KINDEREN EN AANPAK CRISIS TUSSEN 2021 EN 2022

SAMENVATTING

Vlaanderen werd net als de rest van de wereld vanaf het voorjaar van 2020 zwaar getroffen door de coronapandemie. Dat zorgde voor een grote nood aan betrouwbare en actuele gegevens over de impact van deze crisis op de leefsituatie van de bevolking. Om daaraan tegemoet te komen, organiseerde Statistiek Vlaanderen begin 2021 een grootschalige Covid-19-bevraging. Aan de deelnemers van deze bevraging werd gevraagd of ze op een later tijdstip opnieuw gecontacteerd mochten worden voor een eenmalige vervolgbevraging. Die vervolgbevraging werd afgenomen in het voorjaar van 2022. In dit rapport worden de antwoorden van de respondenten die aan de vervolgbevraging in 2022 deelnamen, vergeleken met de antwoorden van diezelfde groep in de eerste editie van de bevraging in 2021. Zo gaan we na of hun leefsituatie tussen 2021 en 2022 merkbaar is gewijzigd. In dit derde rapport over de vervolgbevraging wordt gefocust op de thema's wonen, mobiliteit, welzijn van kinderen en aanpak van de crisis. Andere thema's kwamen in de 2 eerste rapporten aan bod.

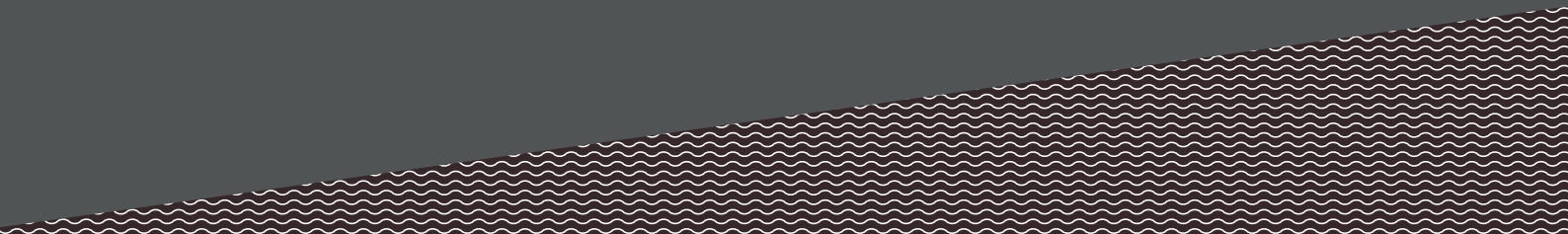
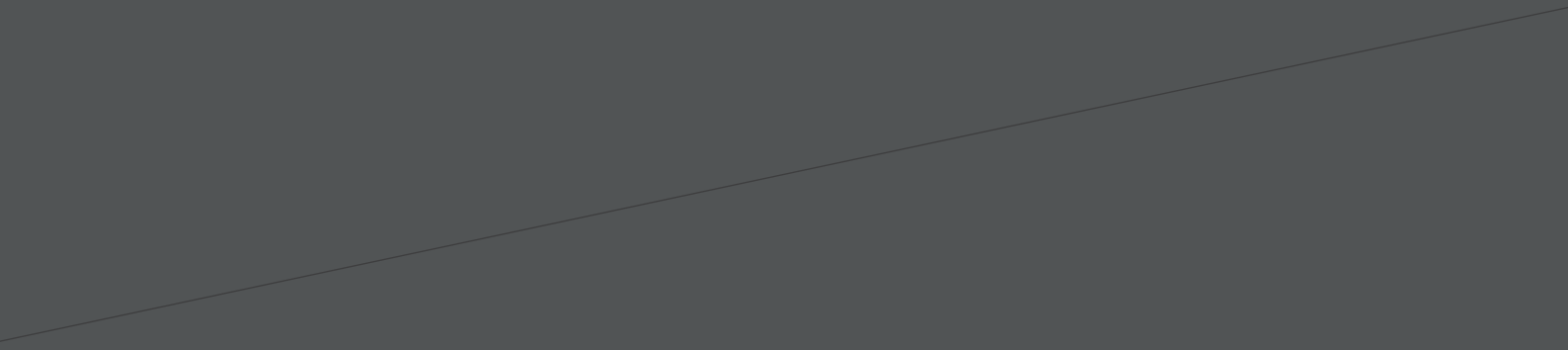
De resultaten van de vervolgbevraging geven aan dat de woonsituatie niet veel veranderd is tussen 2021 en 2022. De respondenten zijn nagenoeg even tevreden over hun woning en ervaren

dezelfde aspecten als nadelig aan hun woning. Wel wordt de woonkost in 2022 vaker als een zware last ervaren dan in 2021.

Op vlak van mobiliteit blijken de respondenten stilaan terug te keren naar hun vervoersgewoonten van voor de coronacrisis, al blijft er nog steeds een verschil. Er is in 2022 nog steeds een aanzienlijke groep die aangeeft minder vaak gebruik te maken van de auto, de trein en de bus, tram of metro dan voor de coronacrisis en een behoorlijk grote groep die aangeeft meer te fietsen en te wandelen.

Wat het welzijn van kinderen betreft blijkt dat ongeveer de helft van de kinderen die vaker dan voor de coronacrisis problemen hadden op fysiek vlak, psychisch-emotioneel vlak, sociaal vlak en op vlak van functioneren op school, ook in het voorjaar 2022 nog last hebben van deze problemen.

De overheidsaanpak van de coronacrisis ten slotte wordt in het voorjaar van 2022 door meer respondenten als goed dan als slecht beoordeeld. Het dragen van een mondmasker en de isolatieverplichting bij besmetting worden als de meest effectieve maatregelen aanzien, het covid safe ticket als de minst effectieve maatregel.

INLEIDING

Statistiek Vlaanderen (SV) publiceert op haar website (<https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen>) de meest actuele Vlaamse openbare statistieken over tal van thema's. In het voorjaar van 2020 brak onverwacht de coronapandemie uit, wat een grote impact had op de leefsituatie van de bevolking. Daardoor ontstond de nood aan betrouwbare en actuele data om de impact van de crisis in kaart te brengen. Dat was niet evident. Er bestonden op dat moment wel tal van administratieve databanken waaruit data konden worden verzameld, maar die data waren veelal niet onmiddellijk beschikbaar en gaven vooral zicht op de sociaal-economische positie van individuen en minder op andere aspecten van de leefsituatie.

Net als heel wat andere statistiekinstellingen nam Statistiek Vlaanderen daarom in 2020 het initiatief om bijkomende data te verzamelen over de impact van de Covid-19-crisis. Dat gebeurde aan de hand van een specifieke burgerbevraging, ontwikkeld in samenspraak met actoren uit het hele netwerk Statistiek Vlaanderen en een aantal externe experts. Een eerste editie van deze bevraging werd uitgevoerd in het voorjaar van 2021. Daaraan namen 10.035 respondenten deel, verspreid over het hele Vlaamse Gewest. Aan hen werd aan het einde van de bevraging gevraagd of ze eenmalig gecontacteerd mochten worden voor een vervolgbevraging. Op basis daarvan werden in het voorjaar van 2022 6.734 personen uitgenodigd om deel

te nemen aan een vervolgbevraging. De vervolgbevraging leverde uiteindelijk een bruikbare dataset op met antwoorden van 3.730 respondenten. In dit rapport wordt enkel gefocust op de groep die aan beide bevragingen deelnam. We vergelijken hun antwoorden op de eerste editie van de bevraging in 2021 met hun antwoorden op de vervolgbevraging van 2022. Op deze manier gaan we na of hun leefsituatie in die periode merkbaar gewijzigd is.

Dit rapport is het laatste in een reeks van 3 rapporten waarin de algemene resultaten van de Covid-19-vervolgbevraging worden voorgesteld. In het eerste rapport werden de resultaten gepresenteerd van de vragen over gezondheid, welzijn en sociale contacten. In het tweede rapport werd ingegaan op de vragen over werk, inkomen, levenslang leren en digitalisering. In dit rapport staan de thema's woonsituatie, mobiliteit, welzijn van kinderen en aanpak van de crisis door de overheid centraal.

Aanvullend zal ook een methodologisch rapport over de Covid-19-(vervolg)bevraging gepubliceerd worden. Vanaf begin 2023 worden de microdata ter beschikking gesteld aan derden die zelf analyses willen uitvoeren op de data van de Covid-19-(vervolg)bevraging. Geïnteresseerden kunnen een data-aanvraag indienen bij Statistiek Vlaanderen via een aanvraagformulier dat terug te vinden is op onze website (<https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/aanvragen-van-microdata-voor-onderzoek>).

1

GEBRUIKTE METHODE

De resultaten van de Covid-19-bevraging voldoen dankzij de gebruikte hoogwaardige methodologie aan de hoogste statistische kwaliteitsstandaarden. Bij de eerste bevraging in 2021 werd gebruik gemaakt van een toevalssteekproef op basis van het Rijksregister. Dat wil zeggen dat de deelnemers willekeurig geselecteerd werden. Door gebruik te maken van een toevalssteekproef kunnen op grond van een staal uit de bevolking betrouwbare uitspraken gedaan worden over de totale bevolking. Bij de vervolgbevraging in 2022 hebben we ons enkel gericht tot diegenen die in de eerste bevraging zelf aangaven dat ze bereid waren om deel te nemen aan de vervolgbevraging. Net als bij de eerste bevraging werd er ook bij de vervolgbevraging gewerkt met een combinatie van online en papieren vragenlijsten (mixed mode design) zodat ook personen die geen of onvoldoende toegang tot digitale middelen hebben, mee werden opgenomen in de bevraging. Ten slotte werd ook bij de vervolgbevraging de vragenlijst zo opgesteld dat hij makkelijk in te vullen is via de smartphone (mobile first). De combinatie van deze elementen zorgt ervoor dat de resultaten van de vervolgbevraging een uniek representatief beeld geven van de evolutie van de impact van de Covid-19-crisis op de houdingen, gedragingen en leefsituatie van de inwoners van het Vlaamse Gewest.

Een meer uitgebreide bespreking over de steekproeftrekking, de manier waarop de vragenlijst werd aangeboden ('mixed mode'), het ontwerp van de vragenlijst ('mobile first'), de gerealiseerde respons, de representativiteit van de bevraging en de gebruikte weging is te vinden in het eerder gepubliceerde eerste rapport over de vervolgbevraging dat raadpleegbaar is op <https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen>.

2.

RESULTATEN COVID-19-VERVOLGBEVRAGING

In dit derde rapport over de vervolgbevraging worden de algemene resultaten gepresenteerd van de vragen over wonen, mobiliteit, welzijn van kinderen en de aanpak van de crisis door de overheid. Daarbij worden telkens eerst de resultaten voor de totale populatie besproken en wordt waar mogelijk de vergelijking gemaakt met de resultaten van de eerste bevraging in 2021. Het is belangrijk om aan te geven dat bij de vergelijking met de resultaten van de eerste bevraging enkel rekening gehouden wordt met die respondenten van de eerste bevraging die ook aan de vervolgbevraging hebben deelgenomen. De in dit rapport opgenomen resultaten voor de eerste bevraging komen daardoor niet overeen met de resultaten die zijn opgenomen in de eerder gepubliceerde rapporten met de algemene resultaten van de eerste bevraging.

Er wordt bij de presentatie van de resultaten van de vervolgbevraging ook telkens ingegaan op mogelijke verschillen naar een aantal achtergrondkenmerken, zijnde geslacht, leeftijd en opleidingsniveau. Om te beoordelen of er sprake is van een statistisch significant verschil tussen de scores van de eerste bevraging en de vervolgbevraging wordt gebruik gemaakt van de Cramer's V-test. Als de bijhorende p-waarde kleiner is dan 0,050 beschouwen we het verband als significant. Dat geven we aan in de figuren door de staven een blauwe kleur te geven en in de tabellen door de resultaten te onderlijnen. In de beschrijving van de verschillen staan we ook voornamelijk stil bij de significante verschillen.

2.1 WONEN

Een uitgebreid deel van de vragenlijst van de Covid-19-vervolgbevraging in het voorjaar van 2022 peilde naar de tevredenheid over de woning, de nadelige aspecten van de woning, de verhuisintenties en de woonkosten. Voor een aantal van deze aspecten kan de vergelijking worden gemaakt met de resultaten van de eerste bevraging in 2021.

2.1.1 TEVREDENHEID WONING

Een grote meerderheid van de respondenten is in het voorjaar van 2022 (heel) tevreden over de woning waarin ze wonen (84%). Een minderheid is (heel) ontevreden (7%). 9% is niet tevreden en niet ontevreden. Die aandelen verschillen nagenoeg niet met de resultaten van de bevraging in 2021.

Figuur 2.1.1.a. Vergelijking tevredenheid woning op moment van bevraging Vlaams Gewest, 2021 en 2022, in %

Blauwe staven wijzen op statistisch significant verschil tussen 2021 en 2022

	Voorjaar 2021	Voorjaar 2022
Heel ontevreden	5	4
Ontevreden	2	3
Niet ontevreden, niet tevreden	9	9
Tevreden	49	49
Heel tevreden	36	36
Weet niet/geen antwoord	0	0

Bron: Covid-19-bevraging, Statistiek Vlaanderen

Net als in 2021 is er ook in 2022 bij de huurders een groter aandeel (heel) ontevreden (14% in 2022) dan bij de eigenaars (5%). Ook bij de laaggeschoolden zijn er meer (heel) ontevreden (10%) dan bij de midden- en hogeschoolden (6% en 5%).

Bij geen enkele van de opgenomen groepen is er sprake van een significante toename van het aandeel (heel) ontevredenen tussen 2021 en 2022.

Figuur 2.1.1.b. Vergelijking tevredenheid woning op moment van bevraging naar geslacht, leeftijd, eigendomsstatuut en opleiding

Vlaams Gewest, 2021 en 2022, in % (heel) ontevreden

Blauwe staven wijzen op statistisch significant verschil tussen 2021 en 2022

	Voorjaar 2021	Voorjaar 2022
Totaal	7	7
Man	7	6
Vrouw	7	7
18-39 jaar	7	5
40-64 jaar	6	8
65 en ouder	8	7
Eigenaar	6	5
Huurder	12	14
Laaggeschoold	10	10
Middengeschoold	6	6
Hooggeschoold	5	5

Bron: Covid-19-bevraging, Statistiek Vlaanderen

2.1.2 NADELIGE ASPECTEN VAN DE WOONSITUATIE

Gevraagd naar welke aspecten van de woning als nadelig ervaren worden tijdens de coronacrisis, wordt in 2022 een gebrek aan ruimte het vaakst aangeduid (8%). Daarna volgen een gebrekkige kwaliteit van de woning en onvoldoende winkels en voorzieningen in de buurt (telkens 6%). Een te kleine tuin of balkon en onvoldoende groen in de buurt wordt door 4% van de respondenten als nadelig ervaren. Ruim 6 op de 10 geven aan dat geen enkel aspect van de woning als nadelig wordt ervaren.

In vergelijking met 2021 zijn er voor een aantal aspecten beperkte verschillen te zien. Zo is het aandeel dat spreekt over een kleine tuin of balkon iets lager in 2022 dan in 2021.

Figuur 2.1.2. Vergelijking aspecten van de woning die als nadelig ervaren worden tijdens de coronacrisis

Vlaams Gewest, 2021 en 2022, in %

Blauwe staven wijzen op statistisch significant verschil tussen 2021 en 2022

	Voorjaar 2021	Voorjaar 2022
Onvoldoende ruimte	8	8
Een gebrekkige kwaliteit van de woning (ramen, verwarming, dak,...)	7	6
Onvoldoende voorzieningen en winkels in de buurt	6	6
Een te kleine tuin of balkon	6	4
Onvoldoende groen in de buurt	5	4
Een te drukke buurt	4	3
Iets anders	5	3
Geen tuin of balkon	3	2
Geen van bovenstaande aspecten	62	64
Weet niet/geen antwoord	5	4

Noot: doordat respondenten bij deze vraag meer dan 1 antwoord konden aanduiden, is de som van de percentages in de tabel groter dan 100%.

Bron: Covid-19-bevraging, Statistiek Vlaanderen

2.1.3 VERHUISINTENTIES

Aan de respondenten die aangaven dat ze tijdens de coronacrisis een of meerdere aspecten van hun woning als nadelig hebben ervaren, werd gevraagd naar hun verhuisintenties.

6% is verhuisd als gevolg van het feit dat men tijdens de coronacrisis bepaalde aspecten van de woning als nadelig heeft ervaren. 15% geeft aan dat men daardoor plannen heeft om te verhuizen. 71% heeft geen plannen om te verhuizen.

Tabel 1. Verhuisintenties als gevolg van aspecten van de woning die als nadelig ervaren worden tijdens de coronacrisis

Vlaams Gewest, voorjaar 2022, in %

	IN % (N=976)
Ja, ik ben verhuisd	6
Ja, ik ben van plan om te verhuizen	15
Nee	71
Weet niet/geen antwoord	7

Bron: Covid-19-bevraging, Statistiek Vlaanderen

Mannen geven iets vaker dan vrouwen aan verhuisd te zijn of te willen verhuizen (23% tegenover 20%). De verhuisintentie neemt af met de leeftijd: 31% van de respondenten jonger dan 40 jaar geeft aan verhuisd te zijn of te willen verhuizen, bij de 65-plussers gaat het om 9%. Ook huurders (44%) geven vaker aan verhuisd te zijn of te willen verhuizen dan eigenaars (13%). Verder stijgt ook de verhuisintentie met het opleidingsniveau: hooggeschoolden zijn vaker verhuisd of van plan om te verhuizen (27%) dan laaggeschoolden (14%).

Tabel 2. Verhuisintenties als gevolg van aspecten van de woning die als nadelig ervaren worden tijdens de coronacrisis naar geslacht, leeftijd, eigendomsstatuut en opleiding

Vlaams Gewest, voorjaar 2022, in % dat verhuisd is of van plan is om te verhuizen

Onderlijnde scores wijzen op statistisch significante verschillen

	IN % JA, VOOR HET WERK
Totaal	22
Geslacht	
Man	<u>23</u>
Vrouw	<u>20</u>
Leeftijd	
18-39 jaar	<u>31</u>
40-64 jaar	<u>19</u>
65 jaar en ouder	<u>9</u>
Eigendomsstatuut	
Eigenaar	<u>13</u>
Huurder	<u>44</u>
Opleiding	
Laaggeschoold	<u>14</u>
Middengeschoold	<u>22</u>
Hooggeschoold	<u>27</u>

Bron: Covid-19-bevraging, Statistiek Vlaanderen

2.1.4 WOONKOST

In het voorjaar van 2022 geeft 35% van de respondenten aan dat de woonkost geen zware last vormt voor de financiën van het huishouden. Voor 42% vormt de woonkost min of meer een zware last en voor 16% gaat het om een zware last. Het aandeel dat de woonkost geen zware last vindt, ligt in 2022 duidelijk lager dan in 2021. Tegelijk liggen de aandelen die de woonkost (min of meer) een zware last vinden duidelijk hoger dan in 2021. Mogelijk hangt dit samen met de Oekraïne-crisis (en de daarmee gepaard gaande prijsstijgingen) die op het moment van de bevraging in 2022 al volop woedde.

Figuur 2.1.4.a. Vergelijking zwaarte woonkosten op de financiën van het huishouden op moment van bevraging

Vlaams Gewest, 2021 en 2022, in %

Blauwe staven wijzen op statistisch significant verschil tussen 2021 en 2022

	Voorjaar 2021	Voorjaar 2022
Zware last	10	16
Min of meer een last	30	42
Geen last	51	35
Weet niet/geen antwoord	8	6

Bron: Covid-19-bevraging, Statistiek Vlaanderen

De toename tussen 2021 en 2022 van het aandeel dat de woonkost ziet als een zware last is terug te vinden bij zowel mannen als vrouwen, bij alle leeftijds- en opleidingsgroepen en bij zowel eigenaars als huurders.

Figuur 2.1.4.b. Vergelijking zwaarte woonkosten op de financiën van het huishouden op moment van bevraging naar geslacht, leeftijd, eigendomsstatuut en opleiding
 Vlaams Gewest, 2021 en 2022, in % zware last

Blauwe staven wijzen op statistisch significant verschil tussen 2021 en 2022

	Voorjaar 2021	Voorjaar 2022
Totaal	10	16
Man	11	17
Vrouw	10	16
18-39 jaar	14	19
40-64 jaar	12	19
65 en ouder	5	10
Eigenaar	8	13
Huurder	22	33
Laaggeschoold	11	17
Middengeschoold	10	18
Hooggeschoold	10	15

Bron: Covid-19-bevraging, Statistiek Vlaanderen

2.2 MOBILITEIT

Wat mobiliteit betreft, werd aan de respondenten gevraagd om aan te geven in welke mate hun vervoersmiddelengebruik voor dagelijkse verplaatsingen is gewijzigd in vergelijking met de periode voor de coronacrisis.

Uiteraard worden niet alle vervoersmiddelen door de gehele bevolking gebruikt. Zo geeft in het voorjaar van 2022 meer dan de helft van de respondenten aan dat ze de trein (56%) en de bus, tram of metro (58%) nooit gebruiken, niet op het moment van de bevraging maar ook niet voor de coronacrisis. Iets minder dan 10% geeft aan niet te wandelen of zich te verplaatsen met de auto.

Tabel 3. Niet-gebruik van vervoersmiddelen

Vlaams Gewest, voorjaar 2022, in % dat zegt het vervoermiddel nu niet te gebruiken en ook niet voor de coronacrisis

	VOORJAAR 2022 IN %
Auto	8
Trein	56
Tram, bus of metro	58
(Elektrische) fiets	33
Te voet	9

Bron: Covid-19-bevraging, Statistiek Vlaanderen

Bij de vergelijking van het vervoermiddelengebruik op het moment van de bevraging met de periode voor de coronacrisis wordt hierna geen rekening gehouden met de respondenten die aangeven dat ze het vervoermiddel in kwestie nooit gebruiken (niet op moment van bevraging en niet voor de coronacrisis). De uitspraken in het onderstaande stuk over wijzigingen in gebruik gaan dan ook niet over de gehele bevolking, maar enkel over dat deel van de bevolking dat een bepaald vervoersmiddel gebruikt. Het gaat dan bijvoorbeeld over de autogebruikers of de treingebruikers.

Figuur 2.2. Vergelijking gebruik vervoersmiddelen op moment van bevraging met situatie voor de coronacrisis bij groep die aangeeft vervoersmiddel te gebruiken Vlaams Gewest, 2021 en 2022, in %

Blauwe staven wijzen op statistisch significant verschil tussen 2021 en 2022

	Voorjaar 2021	Voorjaar 2022
Auto		
Minder vaak	45	22
Even vaak	47	69
Vaker	7	6
Trein		
Minder vaak	69	27
Even vaak	19	55
Vaker	5	7
Tram, bus of metro		
Minder vaak	71	30
Even vaak	19	51
Vaker	4	8
(Elektrische) fiets		
Minder vaak	20	6
Even vaak	47	56
Vaker	30	32
Te voet		
Minder vaak	10	5
Even vaak	38	63
Vaker	51	28

Bron: Covid-19-bevraging, Statistiek Vlaanderen

Bij de bevraging in het voorjaar van 2021 gaf een aanzienlijke groep respondenten aan minder gebruik te maken van de auto, de trein en bus, tram of metro dan voor de coronacrisis. Er werd aan de andere kant wel vaker gefietst of gewandeld. De vervolgbefragung in het voorjaar van 2022 toont voor elk vervoersmiddel een ander antwoordpatroon dan in 2021 met telkens een verschuiving in de richting van de vervoersgewoonten van voor de coronacrisis. In vergelijking met 2021 geven in 2022 veel meer respondenten aan dat ze even vaak gebruik maken van een bepaald vervoersmiddel als voor

de coronacrisis. In 2022 zegt ruim de helft van de respondenten dat ze even vaak als voor de coronacrisis de tram, bus, metro, trein of de (elektrische) fiets gebruiken. Ruim 6 op de 10 zeggen even vaak te voet te gaan of de wagen te gebruiken.

Toch gaat het niet om een volledige terugkeer naar de situatie van voor de coronacrisis. Nog steeds is er in 2022 een aanzienlijke groep die aangeeft minder vaak gebruik te maken van de auto (22%), trein (27%) en bus, tram of metro (30%). Tegelijk geeft nog steeds een behoorlijk grote groep aan meer te fietsen en te wandelen dan in de periode voor de coronacrisis (respectievelijk 32% en 28%).

2.3 WELZIJN VAN KINDEREN

De Covid-19-vervolgbevraging bevatte ook een aantal vragen over het welzijn van de in het huishouden van de respondent aanwezige kinderen tijdens de coronacrisis. Deze vragen werden enkel voorgelegd aan de respondenten met inwonende kinderen tot 18 jaar oud (N=1.102). Volgende aspecten van het welzijn van hun kinderen werden bevroegd: het fysieke welzijn, het psychisch-emotionele welzijn, het sociale welzijn en het functioneren op school.

2.3.1 FYSIEKE WELZIJN VAN KINDEREN

1 op de 5 respondenten geeft aan dat hun kinderen vaker dan anders problemen hadden op fysiek vlak tijdens de coronacrisis. Het gaat dan bijvoorbeeld om problemen in de vorm van vermoeidheid, slecht slapen of gewichtsproblemen.

Moeders signaleren deze problemen vaker dan vaders. Ouders vanaf 40 jaar signaleren deze problemen vaker dan ouders op jongere leeftijden. Ook ligt het aandeel met problemen iets hoger bij laag- en middengeschoolden dan bij hooggeschoolden.

Iets meer dan de helft van de respondenten die problemen signaleren geven aan dat die problemen nog steeds aanwezig zijn op het ogenblik van de vervolgbevraging (voorjaar 2022). Het aandeel met blijvende problemen ligt het hoogst bij alleenstaande ouders. Bijna 8 op de 10 onder hen geven aan dat de problemen nog steeds aanwezig zijn bij hun kinderen, tegenover de helft van de ouders met een partner.

Tabel 4. Fysieke problemen bij in het huishouden aanwezige kinderen tijdens de coronacrisis, naar geslacht, leeftijd, huishoudpositie en opleiding van de respondent

Vlaams Gewest, voorjaar 2022. % met vaker problemen tijdens de coronacrisis en % van deze groep waarvan problemen nog aanwezig zijn op moment van bevraging

Onderlijnde scores wijzen op statistisch significante verschillen

	% MET VAKER PROBLEMEN TIJDENS CORONA-CRISIS (1)	% VAN (1) WAARVAN PROBLEMEN NOG AANWEZIG ZIJN OP MOMENT VAN BEVRAGING
<i>Totaal</i>	19	55
Geslacht		
Man	<u>16</u>	51
Vrouw	<u>21</u>	56
Leeftijd		
18-39 jaar	<u>14</u>	46
40 jaar en ouder	<u>23</u>	59
Huishoudpositie		
Zonder partner met kinderen	16	<u>78</u>
Met partner en kinderen	20	<u>49</u>
Opleiding		
Laaggeschoold	23	48
Middengespoold	21	57
Hooggeschoold	16	55

Bron: Covid-19-bevraging, Statistiek Vlaanderen

2.3.2 PSYCHISCH-EMOTIONEEL WELZIJN VAN KINDEREN

Ruim een kwart van de respondenten (28%) gaf aan dat hun kinderen vaker dan anders psychische of emotionele problemen ondervonden tijdens de coronacrisis, bijvoorbeeld in de vorm van neerslachtige of angstige gevoelens.

Ook hier zijn het vaker moeders dan vaders en vaker ouders vanaf 40 jaar die deze problemen signaleren. Iets minder dan de helft van de respondenten die op psychisch-emotionele problemen signaleren bij hun kinderen, geven aan dat die nog steeds aanwezig zijn op het moment van de bevraging.

Tabel 5. Psychisch-emotionele problemen bij in het huishouden aanwezige kinderen tijdens de coronacrisis, naar geslacht, leeftijd, huishoudpositie en opleiding van de respondent

Vlaams Gewest, voorjaar 2022, % met vaker problemen tijdens de coronacrisis en % van deze groep waarvan problemen nog aanwezig zijn op moment van bevraging

Onderlijnde scores wijzen op statistisch significante verschillen

	% MET VAKER PROBLEMEN TIJDENS CORONA-CRISIS (1)	% VAN (1) WAARVAN PROBLEMEN NOG AANWEZIG ZIJN OP MOMENT VAN BEVRAGING
<i>Totaal</i>	28	46
Geslacht		
Man	<u>24</u>	45
Vrouw	<u>31</u>	47
Leeftijd		
18-39 jaar	<u>21</u>	43
40 jaar en ouder	<u>34</u>	48
Huishoudpositie		
Zonder partner met kinderen	25	52
Met partner en kinderen	29	45
Opleiding		
Laaggeschoold	25	59
Middengespoold	28	41
Hooggeschoold	29	46

Bron: Covid-19-bevraging, Statistiek Vlaanderen

2.3.3 SOCIAAL WELZIJN VAN KINDEREN

Een kwart van de respondenten geeft aan dat hun kinderen in de loop van de coronacrisis vaker dan normaal geconfronteerd werden met problemen op sociaal vlak. Het gaat dan om onder meer conflicten met gezinsleden, eenzaamheid of moeilijkheden om relaties te onderhouden.

Opnieuw zijn het de oudere ouders (vanaf 40 jaar) die vaker melding maken van dergelijke problemen bij hun kinderen tijdens de crisis. Er zijn geen noemenswaardige verschillen naar andere ouderlijke kenmerken.

Van de respondenten die aangeven dat er tijdens de coronacrisis sociale problemen waren bij de kinderen geeft de meerderheid aan dat deze op het moment van de bevraging verdwenen zijn. Bij 30% is dat niet het geval en zijn de problemen nog steeds aanwezig.

Tabel 6. Sociale problemen bij in het huishouden aanwezige kinderen tijdens de coronacrisis, naar geslacht, leeftijd, huishoudpositie en opleiding van de respondent

Vlaams Gewest, voorjaar 2022. % met vaker problemen tijdens de coronacrisis en % van deze groep waarvan problemen nog aanwezig zijn op moment van bevraging

Onderlijnde scores wijzen op statistisch significante verschillen

	% MET VAKER PROBLEMEN TIJDENS CORONA-CRISIS (1)	% VAN (1) WAARVAN PROBLEMEN NOG AANWEZIG ZIJN OP MOMENT VAN BEVRAGING
<i>Totaal</i>	25	30
Geslacht		
Man	26	29
Vrouw	25	31
Leeftijd		
18-39 jaar	<u>19</u>	<u>19</u>
40 jaar en ouder	<u>31</u>	<u>35</u>
Huishoudpositie		
Zonder partner met kinderen	22	24
Met partner en kinderen	26	31
Opleiding		
Laaggeschoold	28	27
Middengeschoold	24	34
Hooggeschoold	25	29

Bron: Covid-19-bevraging, Statistiek Vlaanderen

2.3.4 FUNCTIONEREN OP SCHOOL VAN KINDEREN

Ruim een kwart van de respondenten (27%) geeft aan dat hun kinderen vaker problemen ondervonden op school tijdens de coronacrisis in vergelijking met de periode voor de crisis, bijvoorbeeld in de vorm van slechtere schoolresultaten, conflicten met leerkrachten, afnemende motivatie of toenemende schoolmoeheid.

Ook hier zijn het ouders vanaf 40 jaar die het vaakst melding maken van problemen. Als er problemen op school gemeld worden, zijn die volgens iets meer dan de helft van de ouders nog altijd aanwezig op het moment van de vervolgbefragung.

Tabel 7. Problemen op school bij in het huishouden aanwezige kinderen tijdens de coronacrisis, naar geslacht, leeftijd, huishoudpositie en opleiding van de respondent

Vlaams Gewest, voorjaar 2022, % met vaker problemen tijdens de coronacrisis en % van deze groep waarvan problemen nog aanwezig zijn op moment van bevraging

Onderlijnde scores wijzen op statistisch significante verschillen

	% MET VAKER PROBLEMEN TIJDENS CORONA-CRISIS (1)	% VAN (1) WAARVAN PROBLEMEN NOG AANWEZIG ZIJN OP MOMENT VAN BEVRAGING
<i>Totaal</i>	27	52
Geslacht		
Man	24	52
Vrouw	28	53
Leeftijd		
18-39 jaar	<u>14</u>	58
40 jaar en ouder	<u>37</u>	51
Huishoudpositie		
Zonder partner met kinderen	26	53
Met partner en kinderen	27	52
Opleiding		
Laaggeschoold	30	58
Middengeschoold	28	52
Hooggeschoold	25	51

Bron: Covid-19-bevraging, Statistiek Vlaanderen

2.4 AANPAK VAN DE CRISIS DOOR DE OVERHEID

In de Covid-19-vervolgbevraging kregen de respondenten ten slotte ook de kans zich uit te spreken over verschillende aspecten van het optreden van de overheid in het kader van de coronacrisis. Er werd gevraagd naar een beoordeling van de algemene aanpak van de crisis door de overheid zonder dat daarbij een specifieke overheid werd genoemd. Daarnaast werd ook gevraagd naar de mening van de respondenten over de effectiviteit van bepaalde richtlijnen om de verspreiding van het virus te beperken.

2.4.1 AANPAK DOOR DE OVERHEID

De overheidsaanpak van de coronacrisis wordt in het voorjaar van 2022 door meer respondenten als goed dan als slecht beoordeeld: 41% beoordeelt de aanpak als (heel) goed, 17% als (heel) slecht. Een relatief grote groep (36%) neemt een middenpositie in.

Tabel 8. Beoordeling van de aanpak van de coronacrisis door de overheid
Vlaams Gewest, voorjaar 2022, in %

	IN %
Heel slecht aangepakt	5
Slecht aangepakt	12
Niet slecht, niet goed aangepakt	36
Goed aangepakt	37
Heel goed aangepakt	4
Weet niet/geen antwoord	5

Bron: Covid-19-bevraging, Statistiek Vlaanderen

Meer mannen dan vrouwen beoordelen de aanpak als (heel) slecht. Tegelijkertijd zijn er ook meer mannen dan vrouwen die de aanpak als (heel) goed beoordelen. Vrouwen nemen dus vaker dan mannen een middenpositie in.

Het aandeel dat vindt dat de overheid de crisis (heel) slecht aanpakt, ligt hoger in de jongste leeftijdsgroep. 27% van de 18- tot 39-jarigen zegt dat de overheid de coronacrisis (heel) slecht heeft aangepakt. 25% van deze groep vindt de aanpak (heel) goed. Het aandeel dat het overheidsoptreden positief beoordeelt, stijgt met de leeftijd. Van de 65-plussers zegt 60% dat de overheid de crisis (heel) goed heeft aangepakt.

Middengeschoolden beoordelen de overheidsaanpak iets vaker als slecht dan de andere opleidingsgroepen: 20% van hen vindt de aanpak (heel) slecht. Bij de andere groepen ligt dat aandeel lager. De verschillen tussen laag- en hogeschoolden blijven beperkt.

Tabel 9. Beoordeling van de aanpak van de coronacrisis door de overheid naar geslacht, leeftijd en opleiding

Vlaams Gewest, voorjaar 2022, in %

Onderlijnde scores wijzen op statistisch significante verschillen

	(HEEL) SLECHT AANGEPAKT (IN %)	(HEEL) GOED AANGEPAKT (IN %)
Totaal	17	41
Geslacht		
Man	<u>19</u>	<u>44</u>
Vrouw	<u>15</u>	<u>39</u>
Leeftijd		
18-39 jaar	<u>27</u>	<u>25</u>
40 jaar en ouder	<u>18</u>	<u>39</u>
65 jaar en ouder	<u>6</u>	<u>60</u>
Opleiding		
Laaggeschoold	<u>14</u>	<u>46</u>
Middengeschoold	<u>20</u>	<u>35</u>
Hooggeschoold	<u>16</u>	<u>43</u>

Bron: Covid-19-bevraging, Statistiek Vlaanderen

2.4.2 BEOORDELING MAATREGELEN OM VERSPREIDING VIRUS TE BEPERKEN

81% van de respondenten is in het voorjaar van 2022 van mening dat de door de overheid opgelegde coronamaatregelen tijdens de voorgaande 2 jaar over het algemeen geholpen hebben om de verspreiding van het coronavirus te beperken. 14% is niet overtuigd van de doeltreffendheid van de opgelegde maatregelen.

Tabel 10. Beoordeling van de mate waarin opgelegde maatregelen hebben geholpen om de verspreiding van het virus te beperken

Vlaams Gewest, voorjaar 2022, in %

	IN %
Zeker niet	3
Eerder niet	11
Eerder wel	50
Zeker wel	30
Weet niet/geen antwoord	5

Bron: Covid-19-bevraging, Statistiek Vlaanderen

Naar geslacht blijven de verschillen beperkt. Mannen vinden wel iets vaker dan vrouwen dat de opgelegde maatregelen zeker niet of eerder niet hebben geholpen om de verspreiding van het virus te beperken.

Er is een gelijkaardig leeftijdseffect als bij de beoordeling van het algemeen overheidsoptreden: hoe ouder, hoe meer men denkt dat de maatregelen hebben geholpen in de strijd tegen de verspreiding van het virus. En hoe jonger, hoe vaker men het nut van de maatregelen in vraag stelt. Het aandeel dat stelt dat de maatregelen zeker of eerder niet hebben geholpen, ligt op 20% bij de groep tussen 18 en 39 jaar en zakt naar 5% bij de 65-plussers.

De maatregelen worden ook positiever beoordeeld naarmate het opleidingsniveau stijgt. Bij de laaggeschoolden is 77% overtuigd van de effectiviteit van de maatregelen, bij de hooggeschoolden is dat 85%.

Tabel 11. Beoordeling van de mate waarin opgelegde maatregelen hebben geholpen om de verspreiding van het virus te beperken naar geslacht, leeftijd en opleiding

Vlaams Gewest, voorjaar 2022, in %

Onderlijnde scores wijzen op statistisch significante verschillen

	ZEKER/EERDER NIET (IN %)	EERDER/ZEKER WEL (IN %)
<i>Totaal</i>	14	81
Geslacht		
Man	<u>16</u>	<u>80</u>
Vrouw	<u>12</u>	<u>82</u>
Leeftijd		
18-39 jaar	<u>20</u>	<u>75</u>
40 jaar en ouder	<u>15</u>	<u>80</u>
65 jaar en ouder	<u>5</u>	<u>89</u>
Opleiding		
Laaggeschoold	<u>14</u>	<u>77</u>
Middengeschoold	<u>15</u>	<u>79</u>
Hooggeschoold	<u>12</u>	<u>85</u>

Bron: Covid-19-bevraging, Statistiek Vlaanderen

Ook de effectiviteit van een aantal specifieke maatregelen werd bevraagd. De meerderheid van de respondenten vindt dat elk van de bevraagde maatregelen eerder wel of zeker wel geholpen heeft om de verspreiding van het virus te beperken. Het dragen van een mondmasker en de isolatieverplichting bij besmetting worden als de meest effectieve maatregelen aanzien: meer dan 9 op de 10 zijn van mening dat deze maatregelen eerder wel of zeker wel geholpen hebben. Het gebruik van het covid safe ticket wordt het minst effectief bevonden: 3 op de 10 vinden dat deze maatregel eerder niet of zeker niet heeft geholpen.

Tabel 12. Beoordeling van de mate waarin bepaalde opgelegde maatregelen hebben geholpen om de verspreiding van het virus te beperken

Vlaams Gewest, voorjaar 2022, in %

	ZEKER NIET	EERDER NIET	EERDER WEL	ZEKER WEL	WEET NIET / GEEN ANTWOORD
De isolatieverplichting bij besmetting	2	4	25	67	2
Het dragen van een mondmasker	2	5	22	68	2
De quarantaineverplichting bij een hoogrisicocontact	2	9	33	53	3
De internationale reisbeperkingen en de bijhorende maatregelen	5	10	27	54	4
Het beperken van het aantal personen bij evenementen of culturele activiteiten	4	11	32	49	3
Het beperken van het aantal contacten tussen personen in restaurants en cafés	6	16	34	42	3
Het beperken van het aantal sociale contacten in de privésfeer	6	17	39	35	2
Het gebruik van het covid safe ticket	11	20	32	30	7

Bron: Covid-19-bevraging, Statistiek Vlaanderen

BESLUIT

Vlaanderen werd net als de rest van de wereld vanaf het voorjaar van 2020 zwaar getroffen door de coronapandemie. Dat zorgde voor een grote nood aan betrouwbare en actuele gegevens over de impact van deze crisis op de leefsituatie van de bevolking. Om daaraan tegemoet te komen, organiseerde Statistiek Vlaanderen begin 2021 een grootschalige Covid-19-bevraging. Aan de 10.035 deelnemers van deze bevraging werd gevraagd of ze op een later tijdstip opnieuw gecontacteerd mochten worden voor een eenmalige vervolgbevraging. Iets meer dan 2 op 3 deelnemers aan de eerste bevraging gaf hiervoor de toestemming. Die vervolgbevraging werd afgenomen in het voorjaar van 2022 en leverde een bruikbare dataset op met antwoorden van 3.730 respondenten. In dit rapport werden de antwoorden van de groep die aan de vervolgbevraging in 2022 deelnam, vergeleken met de antwoorden van dezelfde groep op de eerste editie van de bevraging in 2021. Op deze manier gingen we na of hun leefsituatie in die periode merkbaar gewijzigd is. In dit derde rapport over de vervolgbevraging werd gefocust op de thema's wonen, mobiliteit, welzijn van kinderen en aanpak van de crisis. Andere thema's kwamen in het eerste en tweede rapport aan bod.

Op het vlak van wonen zijn er weinig verschillen vast te stellen tussen 2021 en 2022. De respondenten zijn ongeveer even tevreden over hun woning en ervaren dezelfde aspecten als nadelig aan hun woning. Van zij die aangaven dat men tijdens de coronacrisis bepaalde aspecten van de woning als nadelig heeft ervaren, geven 2 op de 10 aan omwille van die reden verhuisd te zijn of plannen te maken om te verhuizen. Opvallend is dat de woonkost in 2022 vaker als een zware last ervaren wordt dan in 2021. Dat heeft mogelijk te maken met de Oekraïne-crisis (en de daarmee gepaard gaande prijsstijgingen) die op het moment van de bevraging in 2022 al volop woedde.

Op vlak van mobiliteit blijken de respondenten stilaan terug te keren naar hun vervoersgewoonten van voor de coronacrisis, al blijft er nog steeds een verschil. Er is in 2022 nog steeds een aanzienlijke groep die aangeeft minder vaak gebruik te maken van de auto, de trein en de bus, tram of metro dan voor de coronacrisis en een behoorlijke grote groep die aangeeft meer te fietsen en te wandelen.

Een vijfde tot een kwart van de respondenten met een inwonend kind jonger dan 18 jaar geeft aan dat er vaker dan anders problemen optraden bij de kinderen tijdens de coronacrisis op fysiek vlak, psychisch-emotioneel vlak, sociaal vlak of op vlak van functioneren op school. Ongeveer de helft van de ouders die problemen van hun kinderen tijdens de crisis rapporteren, geven aan dat deze problemen in het voorjaar 2022 nog steeds aanwezig zijn. Ouders vanaf 40 jaar rapporteren opvallend vaker problemen bij hun kinderen tijdens de crisis dan jongere ouders en dit op alle 4 de bevrage aspecten. Mogelijk hangt dit samen met het feit dat deze ouders gemiddeld

wat oudere kinderen hebben en dat deze groep jongeren, althans vanuit het perspectief van de ouders, tijdens de coronacrisis aanzienlijk vaker met problemen geconfronteerd werden dan de jonge of zeer jonge kinderen.

In de vervolgbepvraging kregen de respondenten ten slotte ook de kans zich uit te spreken over verschillende aspecten van het optreden van de overheid in het kader van de coronacrisis. De overheidsaanpak van de coronacrisis wordt door meer respondenten als goed dan als slecht beoordeeld, terwijl een relatief grote groep een middenpositie inneemt. 8 op de 10 respondenten zijn van mening dat de door de overheid opgelegde coronamaatregelen tijdens de voorbije 2 jaar geholpen hebben om de verspreiding van het coronavirus te beperken. Het dragen van een mondmasker en de isolatieverplichting bij besmetting worden als de meest effectieve maatregelen aanzien, het gebruik van het covid safe ticket als de minst effectieve maatregel.

COLOFON

Verantwoordelijke uitgever

Statistiek Vlaanderen
Havenlaan 88 bus 100, 1000 Brussel

Werkten mee aan dit nummer:

Pieter De Maesschalck, Jo Noppe,
Tina Vander Molen, Christine Van Peer,
Dries Verlet, Veerle Beyst & Karolien Weekers

Concept & grafische vormgeving

The Oval Office
Statistiek Vlaanderen:
Guy De Smet en Karina Van de Velde

Depotnummer

D/2022/3241/327

Contact

sv@vlaanderen.be

Statistiek Vlaanderen
Havenlaan 88 bus 100
1000 Brussel
<https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen>